

Vantaan kaupungin vaikuttamistoimielimet: Vantaa-Keravan hyvinvointialueen valmistelussa tulee huomioida vaikuttamistoimielinten ja niiden edustamien asukasryhmien osallisuus

Vantaan kaupungin vaikuttamistoimielimet nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto, svenska kommittén sekä monikulttuurisuusasian neuvottelukunta moittivat hyvinvointialueen valmistelua läpinäkyvyydestä ja heikosta tiedottamisesta. Toistaiseksi vaikuttamistoimielinten asemasta tulevalla hyvinvointialueella on tullut tietoa vain kuulopuheiden kautta. Vaikuttamistoimielimet pitävät tärkeänä, että hyvinvointialueilla turvataan vaikuttamistoimielinten asema ja vaikutusmahdollisuudet niiden kohderyhmiin liittyvässä päätöksenteossa. Erityisesti vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto kokevat tulleen syrjäytetyksi päätöksenteosta.

Toimielimet vaativat, että hyvinvointialueen valmistelussa huomioidaan konkreettisesti hyvinvointialuelain (611/2021) 32§:n mukaisesti neuvostojen mukaan ottaminen toimintojen suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan neuvostojen kohderyhmiä koskevissa asiakokonaisuuksissa. Neuvostoille pitää säätää asema läsnäolo- ja puheoikeudella hyvinvointialueen aluevaltuustoon, aluehallitukseen sekä lautakuntiin, jotta vaikuttamistoimielinten edustamien asukasryhmien ääni todella tulee kuulluksi. Neuvostot vaativat myös, että neuvostojen kohderyhmiin kuuluvien yhdistysten kuten potilas- ja vammaisjärjestöjen, eläkeläisyhdistysten sekä monikulttuurisuusjärjestöjen asema turvataan hyvinvointialueen neuvostojen kokoonpanoissa.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ei ole lakisääteinen toimielin, mutta se rinnastuu niihin. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella on tällä hetkellä pyöreästi 55 000 vieraskielistä asukasta, yhtä paljon kuin keskisuuressa suomalaisessa kaupungissa. Neuvottelukunta edistää etnisten vähemmistöjen yhdenvertaisuutta, ja sen kuuleminen hyvinvointialueen päättävissä toimielimissä on varmistettava.

Vantaa-Keravan hyvinvointialue on virallisesti kaksikielinen. Hyvinvointialuelain (611/2021) 33 § mukaan kaksikielisellä hyvinvointialueella pitää olla kansalliskielilautakunta, joka valvoo ja edistää kielellisten oikeuksien toteutumista sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä pelastustoimessa. Vaikuttamistoimielimet vaativat systemaattista yhteistyötä kansalliskielilautakunnan kanssa, jotta voidaan muodostaa kokonaiskuva vähemmistökielen puhujien tarpeista ja heille suunnattujen palvelujen laadusta ja saatavuudesta.

Äänestysaktiivisuus jäi huomattavan alhaiseksi erityisesti Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Tämä herättää kysymyksen demokratian toimivuudesta. Osallistumismahdollisuuksia myös vaalien välillä on kyettävä ajattelemaan laajemmin ja uudistamaan. Osallisuusmahdollisuuksissa tulee huomioida edustuksellinen demokratia sekä uudet matalan kynnyksen osallisuuden muodot. Vaikuttamistoimet ovat halukkaita olemaan mukana muutoksessa.

Hyvinvointialuestrategia on koko hyvinvointialueen toiminnan perusta. Vaikuttamistoimielimille tulee taata mahdollisuus osallistua Vantaa-Kerava hyvinvointialuestrategian suunnitteluun, valmisteluun, päätöksentekoon, toteuttamiseen ja seurantaan.

Vantaan vaikuttamistoimielinten puolesta,

Filip Godlewski
Nuorisovaltuuston puheenjohtaja

Kristiina Mäkelä
Vammaisneuvoston puheenjohtaja

Raimo Huvila
Vanhusneuvoston puheenjohtaja

Marja-Liisa Saares
Vanhusneuvoston varapuheenjohtaja

Miia Lindell
Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan
puheenjohtaja

Patrik Karlsson
Svenska kommitténin puheenjohtaja